

Mjölby kommun, Kommunstyrelsen 2023-11-21

§ 227

Diarienummer: KS/2023:227

Fastställa kommungemensamma internkontrollmoment 2024

Bakgrund

Varje år fastställer kommunstyrelsen två gemensamma kontrollmoment som gäller för samtliga nämnder. Det ger en mer samlad bild över hur vissa kommungemensamma processer fungerar och hanteras hos nämnderna. Processerna och kontrollmomenten väljs ut utifrån en väsentlighet- och riskanalys. Nämnderna får anvisningar för hur kontrollarbetet ska gå till. Vissa kontroller genomförs av kommunstyrelsens förvaltning. De gemensamma processerna rapporteras till kommunstyrelsen två gånger per år.

Sammanfattning

Kommunens ledningsgrupp har kartlagt processer/rutiner där risk och sannolikhet finns för att fel, misskötsel, brister i olika grad kan uppstå och som kan utgöra ett hot, ett hinder eller en negativ påverkan på kommunen. Dessa ligger till grund för en bedömning av hur allvarligt det blir om riskerna blir verklighet d v s hur stor sannolikheten är att de identifierade riskerna inträffar och konsekvenserna av dem.

Två kommungemensamma internkontrollmoment föreslås för år 2024; 1. Kontroll att Mjölby kommuns program för uppföljning av privata utförare följs samt 2. Kontroll av efterlevnad av rutin för återrapportering av delegationsbeslut till nämnd.

Beslutsunderlag

Arbetsutskottets beslut § 143 / 2023-11-13

Tjänsteskrivelse 2023-11-03, kommungemensamma internkontrollmoment 2024.

Bitr. kommundirektör redogör för ärendet.

Beslut

Kommunstyrelsen fastställer följande kommungemensamma internkontrollmoment för 2024:

1. Kontroll av att Mjölby kommuns program för uppföljning av privata utförare följs.
2. Kontroll av efterlevnad av rutin för återrapportering av delegationsbeslut till nämnd.

Beslutet skickas till
Nämnder
Kommunens ledningsgrupp
Kommunrevisionen
Kommunfullmäktige för kännedom
Akten

Kommunstyrelsens förvaltning

Datum 2023-11-15
Diarienummer KS/2023:227Handläggare
Carina Brofeldt
Telefon 010-234 51 56

Kommunstyrelsen

Kommungemensamma internkontrollmoment 2024

Bakgrund

Varje år fastställer kommunstyrelsen två gemensamma kontrollmoment som gäller för samtliga nämnder. Det ger en mer samlad bild över hur vissa kommungemensamma processer fungerar och hanteras hos nämnderna. Processerna och kontrollmomenten väljs ut utifrån en väsentlighet- och riskanalys. Nämnderna får anvisningar för hur kontrollarbetet ska gå till. Vissa kontroller genomförs av kommunstyrelsens förvaltning. De gemensamma processerna rapporteras till kommunstyrelsen två gånger per år.

Sammanfattning

Kommunens ledningsgrupp har kartlagt processer/rutiner där risk och sannolikhet finns för att fel, misskötsel, brister i olika grad kan uppstå och som kan utgöra ett hot, ett hinder eller en negativ påverkan på kommunen. Dessa ligger till grund för en bedömning av hur allvarligt det blir om riskerna blir verklighet d v s hur stor sannolikheten är att de identifierade riskerna inträffar och konsekvenserna av dem.

Två kommungemensamma internkontrollmoment föreslås för år 2024; 1. Kontroll att Mjölby kommuns program för uppföljning av privata utförare följs samt 2. Kontroll av efterlevnad av rutin för återrapportering av delegationsbeslut till nämnd.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2023-11-03, kommungemensamma internkontrollmoment 2024.

Kommunstyrelsens förvaltnings förslag till beslut

Kommunstyrelsen fastställer följande kommungemensamma internkontrollmoment för 2024:

1. Kontroll av att Mjölby kommuns program för uppföljning av privata utförare följs,
2. Kontroll av efterlevnad av rutin för återrapportering av delegationsbeslut till nämnd.

Beslutet skickas till
Nämnder
Kommunens ledningsgrupp
Kommunrevisionen
Akten

Tjänsteskrivelse

Datum 2023-11-15
Diarienummer KS/2023:227

Kartläggning av processer/rutiner/arbetsuppgifter

Det har genomförts en inventering av mål, processer, rutiner, arbetsuppgifter där risk och sannolikhet finns för att fel, misskötsel, brister i måluppfyllelse i olika grad ska uppstå som kan utgöra ett hot, ett hinder eller en negativ påverkan på kommunen.

Inventeringen utgick från föregående års underlag och genomfördes av kommunens ledningsgrupp. Följande risker har prioriterats och föreslås utgöra kommungemensamma internkontrollmoment för år 2024:

Mål, process, rutin, arbetsuppgifter	Bedömning av risk och sannolikhet	Bedömning av påverkan och konsekvenser	Risk x konsekvenser = riskvärde
Kontroll av att Mjölby kommuns program för uppföljning av privata utförare följs	Otillräcklig uppföljning och kontroll av upphandlad verksamhet kan innebära att brister i utförande av specifika tjänster inte upptäcks och att avtal, lagar och förordningar och inte följs.	Konsekvensen om leverantör inte fullgör sina åtaganden kan bli stora om det innebär att de som tjänsterna är till för inte får sina behov tillgodosedda. Det kan även uppstå oegentligheter. Förtroendet för kommunen påverkas negativt.	3x3=9
Rapportering av delegationsbeslut	Bristande kunskap om delegationsordning eller andra omständigheter leder till att tjänsteperson utan mandat beslutar i ett ärende vilket innebär att beslutet är ogiltigt eller att delegationsbeslut inte anmäls till nämnd i rätt tid eller inte alls och därmed inte blir kända för nämnden.	Beslut fattas som inte har stöd i delegationsordning eller lag vilket kan medföra att fel inte upptäcks, bristande rättssäkerhet samt förtroendeskada för kommunen.	3x3=9

Tjänsteskrivelse

Datum 2023-11-15
Diarienummer KS/2023:227

Skala för risk, sannolikhet

Skala för väsentlighet, påverkan

Sannolikhetsnivåer för fel	Skala	Riskbedömning	Konsekvenser vid fel	Skala	Påverkan på verksamhet/kostnad om fel uppstår
Osannolik	1	Risken är praktiskt taget obefintlig för att fel ska uppstå	Försumbar	1	är obetydlig för de olika intressenterna och kommunen
Mindre sannolik	2	Risken är mycket liten att fel ska uppstå	Lindrig	2	uppfattas som liten av såväl intressenter som kommun
Möjlig	3	Det finns risk för att fel ska uppstå	Kännbar	3	uppfattas om besvärande för intressenter och kommun
Sannolik	4	Det är troligt att fel ska uppstå	Allvarlig	4	är så stor att fel inte får inträffa
Mycket sannolik	5	Det är mycket troligt att fel ska uppstå	Mycket allvarlig	5	är så stor att fel helt enkelt inte får inträffa

Resultat

De processer/rutiner/arbetsuppgifter som har den högsta multiplicerade produkten bedöms vara prioriterade att följa upp i internkontrollarbetet. I risk- och väsentlighetsbedömningen är det två områden som fått högst poäng.

Den första berör nämndernas/styrelsens uppföljning och kontroll av privata utförare. Mjölby kommun har ett program för uppföljning av privata utförare. Programmet anger att när skötseln av kommunala angelägenheter genom avtal överlämnats till privat utförare ska kommunen kontrollera och följa upp verksamheten. Varje nämnd ska med fullmäktiges program som grund utarbeta en plan för när och på vilket sätt avtal och verksamhet ska följas upp.

Planen ska redovisas som en del i nämndens verksamhetsplan/internbudget och följs upp och redovisas i samband årsredovisning.

Planen ska innehålla:

- En sammanfattande beskrivning av nämndens uppföljningsansvar
- Vad som ska följas upp

Tjänsteskrivelse

Datum 2023-11-15
Diarienummer KS/2023:227

- Vilka former av uppföljning som kommer att tillämpas
- Särskilda granskningsområden t e x utifrån resultat av tidigare uppföljningar och ändrade omvärldsfaktorer
- Tidplan
- Former för återkoppling av resultat till nämnd, utförare och allmänhet.

Det är viktigt att säkerställa att de privata utförarna levererar tjänster av hög kvalitet, i enlighet med gällande avtal, lagar och förordningar. En rapport från det brottsförebyggande rådet (Brå) visar att det krävs en god uppföljning för att till exempel motverka välfärdsbrott.

Rapporten, *Välfärdsbrott mot kommuner och regioner rapport 2022:1*, visar att när kommuner och regioner genomför mer systematisk uppföljning upptäcks fel även genom fakturagranskning, markanta avvikelser i datasammanställningar samt identifierade oseriösa företrädare, vilket leder till att verksamheten granskas närmare. Felaktigheter kan i grunden kopplas till att det antingen utförs mindre arbete än vad ersättningen avser eller att mer arbete uppges vara utfört än vad som faktiskt varit fallet. Hur felen mer konkret tar sig uttryck beror på den specifika ersättningsmodellens utformning. Fyra olika typer av oseriösa aktörer bakom företag och föreningar har identifierats. En viktig skillnad mellan dem är graden av intention att begå brott och aktörernas kapacitet. I ena ytterkanten finns bolagsspecialister, som driver flera parallella verksamheter och är väl förtrodda med hur företag kan uppvisa en trovärdig fasad, trots tidigare oegentligheter. I andra ytterkanten finns personer som inte är särskilt framgångsrika i att driva företag och som glider in i att överutnyttja systemet för att få sin verksamhet att gå runt. Att det finns olika typer av oseriösa aktörer bidrar till en spännvidd på felaktigheterna, vilket i sin tur gör att det måste finnas en bredd i kommunernas och regionernas uppföljning av verksamheterna

Det andra området berör rapportering av delegationsbeslut. Den senare utgör redan idag ett kommungemensamt internkontrollmoment. Uppföljningar under året har å ena sidan påvisat att nämnderna har förbättrat sina rutiner. Dock bedöms det fortfarande föreligga vissa risker som kan medföra stora konsekvenser varför det föreslås att dessa kontroller även genomförs under 2024 för att säkerhetsställa en ändamålsenlig hantering.

Plan med förslag till gemensamma kontrollmoment för år 2024

Dessa två föreslås utgöra kommungemensamma internkontrollmoment för år 2024.

Process, rutin	Kontrollmoment	Risk, väsentighet	Kontrollmetod	Omfattning	Kontrollansvar	Rapport till
----------------	----------------	-------------------	---------------	------------	----------------	--------------

Tjänsteskrivelse

Datum 2023-11-15
Diarienummer KS/2023:227

Kontroll av att Mjölby kommuns program för uppföljning av privata utförare följs	Att kommunens program för uppföljning av privata utförare följs	3x3	Stickprov	2 gånger per år	Ekonomi chef, KS-förvaltning	KS Nämnder Revisorer
Rapportering av delegationsbeslut till nämnd/styrelse	Kontroll av efterlevnad av rutin för återrapportering av delegationsbeslut	3x3	Stickprov vid resp nämnd	2 gånger per år	Bitr. kommun direktör, KS-förvaltning	KS Nämnder Revisorer

Beaktande av barnkonventionen

Brister i uppföljning och kontroll av privata utförare kan få direkta eller indirekta negativa konsekvenser på barns situation. Det kan handla om att den upphandlade verksamheten direkt riktar sig gentemot barn som målgrupp eller till deras vårdnadshavare. Det finns ett värde sett ur ett barnperspektiv att kontrollera efterlevnaden av rutin för återrapportering av delegationsbeslut eftersom besluten kan ha en direkt eller indirekt påverkan på barns situation.

Kommunstyrelsens förvaltning

Andreas Capilla
kommundirektör